

ПРЕДГОВОРЪ

къмъ руското издание

Издаването на руски езикъ на едно съчинение, което запознава основно съ историята на българския народъ, едва ли е нужно да се оправдава въ сегашния моментъ, когато Русия урежда сѣдбата на тоя народъ, за жалостъ, толкова малко познатъ на руската публика. Въ руската литература, както се знае, освенъ съчиненията на Ю. Ив. Венелинъ, В. Е. Априловъ, С. Н. Палаузовъ, А. Гилфердингъ и М. С. Дриновъ, нѣма други книги, които излагатъ подробно историята на българитѣ. Ала и съчиненията на туку-що казанитѣ автори, първо, не обгръщатъ цѣлия животъ на народа отъ неговата поява на историческото поприще до наши дни, и второ, издадени сж били твърде отдавна, та при самата новота на предмета не задоволяватъ съвременнитѣ изисквания на историческата критика. При това много отъ тѣхъ сж станали библиографична рѣдкостъ.

Предъ видъ на това изпълнителитѣ на завещанието на известния български патриотъ Василъ Евстатиевичъ Априловъ, който презъ цѣлия си животъ мечтаеше за една пълна история на своя народъ и завеща за издаването ѝ една парична сума, счетоха за свой искренъ дългъ да приематъ предложението на заслужилия професоръ отъ Новоросийския университетъ Ф. К. Бруна и на магистранта отъ сѣщия университетъ В. Н. Палаузова, които изказаха желание да преведатъ на руски езикъ съчинението на професора отъ Пражкия университетъ д-ръ К. И. Иречекъ, излѣзло почти едновременно на нѣмски и чешки езици (*Geschichte der Bulgaren*, Prag, 1876, — *Dějiny naroda bulharscého*, V Praze 1876). Това съчинение бѣ посрѣщнато навредъ съчувствено. Не само славянски, но и нѣмски и други западно-европейски критици се отнесоха къмъ тая книга съ заслужени похвали, а отъ българитѣ тя се посрещна съ ентузиазъмъ,*) като пръвъ опитъ за пълно изложение на цѣлата история на българитѣ, както презъ времето, когато сж образували самостоятелно царство, тѣй и подъ тежкото имъ петвѣковно иго, за щастие, сега свалено отъ Русия.

Когато преводътъ бѣше почти свършенъ и се готвѣше за печатъ, излѣзе първа свезка отъ превода на сѣщата книга отъ г. Яковлевъ (Варшава, 1877 г.). При все това изпълнителитѣ на Априловото завещание не оставиха своята мисль по следнитѣ причини. Откакъ бѣ издадена книгата на г. Иречка на нѣмски и чешки езици, измина вече доста много време; нейниятъ неуморимъ ученъ авторъ успѣ презъ това време да направи много издирва-

*) Одескитѣ българи отъ благодарностъ къмъ автора за неговата „История на българитѣ“ му изпратиха адресъ чрезъ ректора на Пражкия университетъ, дето г. Иречекъ е професоръ. На тоя адресъ, написанъ на български езикъ, г. Иречекъ отговори сѣщо на български съ едно писмо до Одескитѣ българи. Руски преводъ на адреса и отговора на г. Иречка вж, въ Од. Вѣстн. отъ 24 ноемврий 1877 и № 1 1878 г.